

TÜRK CERRAHİ DERNEĞİ TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

TAM GÜN YASA TASLAĞI

13 Temmuz 2009

TÜRK CERRAHİ DERNEĞİ

TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

TÜRK CERRAHİ DERNEĞİ

Kamuoyuna Duyuru

Konu: Tam Gün Yasa Taslağı

“Tam Gün” adı altında TBMM gündeminde olan yasa taslağı, maalesef kamu hastanelerinin ve halkımızın sağlığını iyileştirmeye yönelik bir içerikten yoksundur.

Bu yasa tasarısında hekim ücretleri bir süredir Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerde uygulanmakta olan performansa (yapılan tıbbi işlem sayısına) dayalı ödeme sistemine bağlanmaktadır.

Çok kısaca değerlendirmek gerekirse, performansa dayalı ek ödeme sistemi, hekimlere yönelik ücretlendirmede bir yöntem olarak görece yeni ve pek çok ülkenin kullanmadığı bir sistemdir. Dünyada performansa dayalı ödeme sisteminin topluma sunulan sağlık hizmeti kalitesi üzerinde etkisinin çok minimal olduğu, sağlık alanında dokümantasyonda (veri toplamada) bir iyileşme sağladığı ancak, tıbbi etik ihlalleri beraberinde getirdiği ve hekimlere yönelik ödeme sisteminin performans üzerine kurulmaması gerektiği şeklinde bir temel ortak görüş olduğu bilinmelidir. Garantilenmemiş bir ücret anlayışı, baktığın hasta kadar para anlamına gelmekte ve sağlık alanını hızla dejenere etmektedir.

Tam gün yasası ile şu anda herkesin aldığı sabit döner sermaye kalkmakta ve maaş dışındaki her türlü ek ödeme, performans puanına bağlı hale gelmektedir. Üniversitelerin birçoğunun şu andaki döner sermaye gelirleri zaten düşük olduğundan, bu yasa tasarısındaki yüksek oranları karşılamak bir yana, hâlihazırdaki %200 oranında ek ödeme yapılmasında bile güçlük çekilmektedir. Bu nedenle tam gün yasası ile öğretim üyelerinin gelirlerinde otomatik bir artış olmayacaktır. Şu anda alınan döner sermaye gelirine ulaşmak için bile performans puanı toplamak gerekecektir. Temel bilimlerdeki öğretim üyelerinin nasıl puan toplayacağı açık değildir ve öğretim üyeleri, klinik ve temel bilimler arasında çalışma barışını ve üniversitenin dayanağı olan kolektif üretim ilkesini zedeleyecek şekilde gelir farkları oluşabilecektir.

Bu evrensel gerçekler ortadayken öğretim üyelerini ve hekimleri yalnızca para düşünen kişiler olarak göstererek, “Tam Gün” tartışmasını hekimleri ve öğretim üyelerini toplum nazarında küçük düşüren bir kampanyaya dönüştürülmesi büyük bir haksızlıktır.

TÜRK CERRAHİ DERNEĞİ

TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

Tam gün yasası ancak, tüm sağlık çalışanlarını içerecek şekilde hekimlerin ve diğer sağlık çalışanlarının emeklerinin hak ettiği gerçek karşılıkla ve emekliliğe yansıtacak bir gelirle hazırlanırsa gerçekçi olabilir. Yasa tasarısı sanıldığı kadar aksine uzman hekimlere ve pratisyen hekimlere yönelik bir maaş artışı sağlamamaktadır. Yalnızca TBMM sağlık alt komisyonundaki eklemeler ile eğitim hastanelerindeki şef ve şef yardımcılarını için kısmi iyileştirmeler yapılmıştır. Öte yandan ülkemizde kurumlar arasında özlük hakları bakımından büyük farklılıklar vardır. Örneğin, Vakıf üniversitelerinde çalışan akademik ve sağlık personeli iş kanunlarına tabi olarak çalışmaktadırlar. Bu personel ile ilgili olarak yasada hiçbir güvence ve özlük hakkı bulunmamaktadır.

Hekimler çalışma yaşamlarını, mesleklerinin bir ögesi olmayan sanal puanları toplamaya çalışmakla geçirmemelidirler. Bu yöntemin Devlet hastanelerinde uygulanmasından elde edilen deneyimler, performans dayalı ek ödeme sisteminin olumsuz yönlerinin olumlu yönlerine göre çok daha fazla olduğunu göstermiştir. Yakın bir zaman önce Derneğimizin bu konuda yaptığı bir çalışma, resmi mercilerle ve üyelerimiz ile paylaşılmıştır.

Bu sistem, devlet hastanelerini, çalışma barışını bozarak, etik değerleri göz ardı edilmesine yol açarak, halk sağlığını olumsuz etkileyerek ve ülke ekonomisine sanılandan çok daha büyük bir yük haline gelerek kaotik bir duruma sürüklemektedir. Bu sistem hekimleri kontrolsüz bir şekilde "hizmet üretmeye", her türlü tıbbi işlemi "bu işlemde ben ne kadar kazanıyorum" düşüncesiyle yapmaya itmektedir.

Bu sistem, hekimleri mesleklerine, hastalarına ve kendilerine karşı bir yabancılaşmaya ve baskı altında aşırı çalışma ile tükenmeye sürüklemektedir.

Varlık nedeni eğitim, araştırma ve nitelikli sağlık hizmeti sunumu olan Üniversite Hastanelerini ve Sağlık bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastanelerini birer "sağlık işletmesi" konumuna getirilmesi tıp eğitimi ve uzmanlık eğitimi için de ağır ve telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır. Finansal baskılar eğitimcileri daha çok sağlık hizmetine yönlendirecek ve eğitime ayrılan zaman daha da azalacaktır. Eğitimciler, eğitmenlikten ve yönlendirici danışmanlık (mentorlük) görevinden uzaklaşacaklardır.

Eğiticiler klinik iş yüküne boğulacak ve daha çok 'ödeme yapan' hastalara hizmet etme yarışı içine sokulacaktır.

Eğiticinin üretkenliği kuruma kazandırdığı para ile ölçülmeye başlanacaktır.

Üniversite Hastaneleri ve Sağlık bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri daha çok hasta üzerinden daha çok gelir temin etmenin bir yolu olarak hasta bakımını hızlandırmaya ve hasta yatağı

TÜRK CERRAHI DERNEĞİ

TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

sirkülasyonunu artırmaya çalışacaklardır. Sonuçta, hastaneye yatmadan önce tanısı konmuş ve tedavi planı yapılmış bir hasta üzerinde ve çok kısa süreli hasta teması ile tıp fakültesi öğrencilerinin hatta uzmanlık öğrencilerinin eğitilmesi olanaksız hale gelecektir. Öğrenciler hastaların tanı ve tedavi süreçleri bir bütünlük içinde izleyemeyecekler, hastaların müşteri, en iyi vizitin en kısa ziyaret olduğu, sürekli para yokluğu ve para kazanmanın yollarının konuşulduğu ticarileşmiş bir akademik ortamda, öğrencide doğru tutum geliştirilmesi olanaksız olacaktır. Bu ortamda yetişen hekimler ve uzmanlar ile toplumun sağlık sorunlarını çözmeye çalışmak çok güç olacaktır.

Sonuç olarak,

TBMM gündeminde olan “Tam Gün” yasa tasarısının geri çekilmesini ve tüm tarafların katılımının sağlandığı bir hazırlık yapılmasını talep ediyoruz.